

SÄHKÖTURVALLISUUDEN OMA-ARVIOINTI

Tarkistuslista sähköalan
ammattilaisille

1

SÄHKÖTÖIDEN JOHTAJAN TEHTÄVÄT JA VASTUUT	ARVIOITAVAT ASIAT	KUN- NOSSA	KEHITET- TÄVÄÄ	TOIMENPITEET / HUOMIOITAVAA
Uusien työntekijöiden perehdyttäminen	Kaikki uudet asentajat ja vuokratyöntekijät perehdytetään hyvin kaikkiin tarvittaviin tehtäviin ja yrityksessä käytettäviin menettelytapoihin.	☐	☐	
	Kaikkien asentajien, myös vuokratyöntekijöiden, tiedossa on, kuka on sähkötöiden johtaja ja työstä vastaava henkilö, keiden alaisuudessa työskennellään ja miten vastuuhenkilöt ovat tavoitettavissa.	☐	☐	
	Sähkötöiden johtaja varmistaa, että asentajat ovat ymmärtäneet työturvallisuuteen liittyvät ohjeet.	☐	☐	
	Sähkötöiden johtaja varmistaa, että itsenäisesti sähkötöitä tekevä tai niitä valvova asentaja on turvallisuuteen oikein asennoituva ja kyseisiin töihin riittävän ammattitaitoinen ja opastettu.	☐	☐	
	Dokumentti suoritusta perehdyttämisestä on arkistoitu.	☐	☐	
Asennushenkilöstön ammattitaidon ylläpito	Asennushenkilöstön ammattitaitoa ja osaamista ylläpidetään jatkuvasti esim. koulutuksella.	☐	☐	
	Kaikille sähköalan töitä tekeville henkilöille on annettu yleinen sähkötyöturvallisuuskoulutus, joka uusitaan ainakin viiden vuoden välein.	☐	☐	
	Dokumentti suoritusta koulutuksesta on arkistoitu.	☐	☐	
	Sähkötöiden johtaja huolehtii, että asentajilla on riittävä tietämys mm. asennustarvikkeiden ja -työkalujen sekä työmenetelmien turvallisuudesta.	☐	☐	
	Sähkötöiden johtaja ylläpitää omaa ammattitaitoaan mm. seuraamalla aktiivisesti alan säädösten, standardien ja muiden ohjeiden muutoksia.	☐	☐	
	Sähkötöiden johtajalla on myös ajan tasalla oleva sähkötyöturvallisuuskoulutus.	☐	☐	
	Varmistetaan vuokratyöntekijöiden ammattitaitovaatimukset ja sähkötyöturvallisuuteen liittyvät koulutukset sekä aiempi työkokemus ja soveltuvuus.	☐	☐	
Ohjeet ja säädökset	Sähköturvallisuuksäädökset, standardit, ohjeet ja muut tarvittavat dokumentit on hankittu, ja ne ovat koko asennushenkilöstön saatavilla. (Standardit ks. Tukes-ohje S10)	☐	☐	
	Sähkötyöturvallisuudesta on laadittu tarvittaessa yrityskohtaiset ohjeet.	☐	☐	
	Sähkö- ja käyttötöiden vastuuhenkilöiden vastualueet on ohjeistettu ja koko organisaation tiedossa.	☐	☐	
Asennustarvikkeiden hankinta	Käytettävien asennustarvikkeiden hankintakanavat on määritetty.	☐	☐	
	Asennustarvikkeiden vaatimuksenmukaisuudesta (tai standardin mukaisuudesta) on varmistuttu	☐	☐	
	Asennustarvikkeiden soveltuvuus asennuskohteeseen on varmistettu.	☐	☐	
Tehtävät työmaalla	Sähkötöiden johtaja huolehtii, että omat asentajat ja vuokratyöntekijät saavat työmaakohtaisen opastuksen.	☐	☐	
	Sähkötöiden johtaja huolehtii asennustyön valvonnan organisoinnista työvaiheittain.	☐	☐	
	Työkohteen työnaikaisen sähköturvallisuuden valvoja on nimetty. Valvoja on kaikkien työmaalla työskentelevien asentajien tiedossa ja aina paikalla.	☐	☐	

2

TYÖKOHTEESSA
TYÖSKENTELY

ARVIOITAVAT ASIAT

KUN-
NOSSAKEHITET-
TÄVÄÄTOIMENPITEET /
HUOMIOITAVAA

Suunnitelmallisuus	Ennen asennus- tai käyttötyön aloittamista selvitetään työkohteen ja olemassa olevan sähkölaitteiston rakenne, arvioidaan vaarat ja niiden ehkäisemiseksi tarvittavat toimenpiteet, joiden pohjalta suunnitellaan työn toteutus.	☐	☐	
	Suunnitelmaa seurataan ja tarkastetaan todellisen tilanteen mukaan.	☐	☐	
	Tarvittaessa selitetään työn tilaajalle, milloin ja miksi sähköt joudutaan kytkemään pois.	☐	☐	
	Vaativista töistä, kuten jännitetöistä, laaditaan erillinen suunnitelma.	☐	☐	
	Luvan työn aloittamiseen antaa työstä vastaava henkilö (työnaikaisen sähköturvallisuuden valvoja).	☐	☐	
Yhteistyö työmaalla	Tiedonkulusta ja yhteistyöstä eri urakoitsijoiden kanssa on sovittu.	☐	☐	
	Varmistetaan, että mahdollisesti eri kieliä puhuvat henkilöt ymmärtävät riittävästi toisiaan ja annettuja suullisia ja kirjallisia ohjeita.	☐	☐	
	Varmistetaan mahdollisten aliurakoitsijoiden oikeuksista ja ammattitaidosta.	☐	☐	
	Työmaalla on huolehdittu sähkötyöturvallisuuden lisäksi myös yleisestä työturvallisuudesta (ml. tulityöt).	☐	☐	
	Havaittuihin epäkohtiin työolosuhteissa tai työmenetelmissä puututaan systemaattisesti viivytyksettä ja tehokkaasti.	☐	☐	
Asennusvaatimusten noudattaminen	Asennuksessa noudatetaan annettuja määräyksiä ja laitekohtaisia asennusohjeita.	☐	☐	
	Tarvittavat asennusohjeet ovat työmaalla saatavilla.	☐	☐	
Sivullisten pääsyn esto työkohteisiin	Sähkökeskukset ja työtilat lukitaan ja varmistetaan, että puutteellisesti kosketussuojattuja sähkölaitteiston osia ei ole kosketeltavissa, kun työ joudutaan keskeyttämään.	☐	☐	
Henkilösuojaimet	Suojainten, kuten suojavaatetuksen ja suojalasiin, työmaakohtainen käyttötarve on arvioitu.	☐	☐	
	Suojainten käyttöohjeet ja -opastus on annettu.	☐	☐	
	Suojainten käyttöä valvotaan.	☐	☐	
	Suojainten säilytys ja huolto on järjestetty asennustyömaalla.	☐	☐	

3

JÄNNITTEETTÖMYYDEN
VARMISTAMINEN

ARVIOITAVAT ASIAT

KUN-
NOSSAKEHITET-
TÄVÄÄTOIMENPITEET /
HUOMIOITAVAA

Täydellinen erottaminen	Työkohteena oleva sähkölaitteiston osa erotetaan kaikista syötöistä.	☐	☐	
	Todetaan tarvittaessa, että varausjännite on purkautunut.	☐	☐	
Jännitteen kytkemisen esto työn aikana	Jännitteen kytkeminen estetään mekaanisesti lukitsemalla tai vastaavilla toimenpiteillä (johdonsuojakatkaisijakaan ei saa olla kytkettävissä ilman työkalua).	☐	☐	
	Uudelleenkytkentä kielletään sopivilla kilvillä.	☐	☐	
Jännitteettömyyden toteaminen	Jännitteettömyys todetaan mittaamalla ennen työskentelyn aloittamista sähkölaitteiston kaikista navoista.	☐	☐	

Työmaadoittaminen	Suurjännitelaitteistoissa ja eräissä pienjännitelaitteistoissa (ainakin avojohdot ja yli 1000 A jakokeskukset) kaikki työskentelyalueella olevat laitteiston osat työmaadoitetaan.	☐	☐	
Suojaukset ja esteet	Kun työskennellään jännitteisten osien läheisyydessä, suojaukset ja esteet valitaan ja asennetaan niin, että ne kestävät riittävän hyvin sähköistä ja mekaanista rasitusta.	☐	☐	
Kytkeä jännitteiseksi työn jälkeen	Ennen jännitteen kytkemistä varmistetaan, että työt on lopetettu.	☐	☐	
	Tehdään ilmoitus työkohteeseen jännitteen kytkemisestä.	☐	☐	
	Jos kytkemisen yhteydessä on valokaaren syntymisen vaara, käytetään asianmukaisia suojavaatteita ja muita suojarusteita sekä varmistetaan, että ylimääräisiä henkilöitä ei ole paikalla.	☐	☐	
	Työvälineet, esimerkiksi kilvet, suojalaitteet ja työkalut kerätään talteen.	☐	☐	
Jännitetyöt	Jännitteeseen osaan kohdistuvien toimenpiteiden tekijät on perehdytetty työmenetelmiin.	☐	☐	
	Jännitetöitä tehdään vain erityisistä syistä.	☐	☐	
	Arvioidaan, onko jännitetyö perustason jännitetyötä vai vaativaa jännitetyötä.	☐	☐	
	Töitä tekevillä henkilöillä on jännitetyötä koskeva erikoiskoulutus, ja heidät on perehdytetty työmenetelmäkohtaisiin kirjallisiin ohjeisiin.	☐	☐	
	Arvioidaan suojarusteiden käytön tarpeellisuus.	☐	☐	
	Jännitetöissä käytetään työmenetelmän edellyttämiä työvälineitä ja varusteita sekä noudatetaan muita tarvittavia turvatoimia.	☐	☐	

4

TYÖVÄLINEET JA MITTALAITTEET	ARVIOITAVAT ASIAT	KUN- NOSSA	KEHITET- TÄVÄÄ	TOIMENPITEET / HUOMIOITAVAA
Hankinta	Yritykseen on hankittu työssä tarvittavat välineet ja laitteet.	☐	☐	
	Työvälineiden ja laitteiden hankinnasta vastaa nimetty henkilö.	☐	☐	
Käyttö	Työssä on käytettävissä tehtävään soveltuvia ja turvallisia työvälineitä.	☐	☐	
	Työvälineistä ja mittalaitteista on saatavilla käyttöohjeet.	☐	☐	
Kunnossapito	Työvälineiden ja mittalaitteiden kuntoa ja turvallisuutta seurataan. Mittalaitteiden oikea toiminta ja tarkkuus tarkistetaan säännöllisesti.	☐	☐	
	Työvälineiden ja mittalaitteiden kunnosta vastaa nimetty henkilö tai nimetyt henkilöt.	☐	☐	
	Viallisia laitteita ei käytetä. Puuttuvista ja viallisista laitteista ilmoitetaan.	☐	☐	
Käyttöopastus	Työn opastukseen sisältyy työvälineiden ja mittalaitteiden käytön opastus, oikea käyttötapa ja mittausten tulosten arviointi.	☐	☐	

5

KÄYTTÖÖNOTTO-TARKASTUKSET	ARVIOITAVAT ASIAT	KUN- NOSSA	KEHITET- TÄVÄÄ	TOIMENPITEET / HUOMIOITAVAA
Suorittaminen	Käyttöönottotarkastuksen testaukset ja mittaukset tehdään asennukselle tai sen osalle aina ennen kuin jännite kytketään käyttöä (tilapäistäkin) varten.	☐	☐	
	Silmämääräisiä tarkastuksia tehdään koko asennustyön ajan ja niistä tehdään muistiinpanoja.	☐	☐	
	Kun asennustöitä jatketaan kohteessa, tarkastusta täydennetään tarvittavilta osin.	☐	☐	
Käyttöönotto-tarkastuksen tekijä	Tekijä on riittävän perehtynyt käyttöönottotarkastusten tekemiseen.	☐	☐	
Jakeluverkkoon liittäminen	Jakeluverkkoyhtiölle annetaan tiedot suoritetusta käyttöönotto-tarkastuksesta, joiden avulla verkkoyhtiö voi varmistaa, että liittämisestä ja jännitteen kytkemisestä ei aiheudu vaaraa.	☐	☐	

6

TYÖN LOPETTAMINEN	ARVIOITAVAT ASIAT	KUN- NOSSA	KEHITET- TÄVÄÄ	TOIMENPITEET / HUOMIOITAVAA
Käyttöönotto-tarkastuspöytäkirja	Tarkastuksessa ilmenneet puutteet korjataan.	☐	☐	
	Pöytäkirjassa on kohteen yksilöintitiedot, selvitys kohteen määräystenmukaisuudesta ja kannanotto turvallisuuteen.	☐	☐	
	Pöytäkirja testaus- ja mittaustuloksineen toimitetaan työn tilaajalle.	☐	☐	
	Pöytäkirjat arkistoidaan.	☐	☐	
Loppupiirustukset	Piirustukset päivitetään vastaamaan todellista tilannetta.	☐	☐	
	Piirustukset toimitetaan tilaajalle.	☐	☐	
Varmennustarkastus-todistus	Urakoitsija tilaa varmennustarkastuksen silloin, kun sitä edellytetään.	☐	☐	
	Tarkastustodistus toimitetaan asennustyön tilaajalle.	☐	☐	
	Tarkastuksessa todettujen puutteiden ja virheiden korjaamisesta ilmoitetaan työn tilaajalle.	☐	☐	
Käyttöopastus	Tilaajalle luovutetaan käyttö- ja huolto-ohjeet.	☐	☐	
	Tilaajalle annetaan tarvittava käytönopastus.	☐	☐	

7

POIKKEAMA- JA VAARATILANTEET	ARVIOITAVAT ASIAT	KUN- NOSSA	KEHITET- TÄVÄÄ	TOIMENPITEET / HUOMIOITAVAA
Toimintaohjeet poikkeama- ja vaaratilanteessa	Poikkeamiin reagoimisesta on sovitut menettelytavat.	☐	☐	
	Korjaavista toimenpiteistä huolehditaan.	☐	☐	
	Asennustöiden keskeytymisestä on ohjeet.	☐	☐	
	Asentajat ovat ensiaputaitoisia ja ensiaputaito on ajan tasalla.	☐	☐	
	Työmaalla on saatavilla ensiaputarvikkeita.	☐	☐	
	Tapaturmista ja läheltä-piti-tapauksista ilmoittamiseen on menettelytapa.	☐	☐	
	Tapaturmista oppiminen ja läpikäynti yrityksessä on ohjeistettu.	☐	☐	

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

PL 66 (Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki
Puhelin 010 6052 000
www.tukes.fi

SÄHKÖTURVALLISUUDEN OMA-ARVIOINTI

Turvallisuudesta huolehtiminen on oleellinen osa sähköalan ammattilaisten toimintaa ja osaamista. Sillä tähdätään yrityksen tehokkuuden, tuottavuuden ja laadun kehittämiseen. Laadukkaasta työn jäljestä ja omasta työturvallisuudesta kannattaa pitää huolta kaikissa tilanteissa.

Säköturvallisuuden toteutumista voidaan seurata ja kehittää järjestelmällisellä tavalla, aivan kuten muutakin työn laatua ja tehokkuutta. Omista toimintatavoista löytyy aina kehitettävää.

Tämä tarkistuslista on laadittu apuvälineeksi sähköalan ammattilaisille järjestelmälliseen sähköturvallisuuden oma-arviointiin. Listan avulla voidaan tunnistaa tärkeitä kehittämiskohteita ja päästä näin tarttumaan riskitekijöihin. Lista on tehty erityisesti sähköasennusyrityksille, mutta sitä voidaan soveltaa myös muualla, esim. hissialan yrityksissä.

Tarkistuslista on alun perin laadittu Tukesin ja VTT:n yhteistyönä, ja arvokasta apua saatiin myös mukana olleilta sähköurakoitsijoilta. Myöhemmin listaa on kehitetty edelleen yhteistyössä Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry:n ja Sähköalojen ammattiliitto ry:n kanssa. Toivomme, että tarkistuslistasta on apua yrityksellesi turvallisuuden kehittämisessä.

KUINKA KÄYTÄT TARKISTUSLISTAA?

Käy listan avulla läpi kaikki sähköturvallisuuden toteutumiseen vaikuttavat seikat itse tai yhdessä yrityksesi työntekijöiden kanssa tai vaikka työmaa-kohtaisesti. Merkitkää kuhunkin kohtaan onko asia kunnossa, vai löytyykö siitä kehitettävää. Keskustelkaa kehittämiskohteista ja miettikää, mitä toimenpiteitä asia vaatii. Laatikaa suunnitelma puutteiden korjaamiseksi. Käytä listaa jatkossakin säännöllisessä toiminnan arvioinnissa.

Ota työkalu käyttöön ja tunnista kehittämiskohteesi!

